

PM

Processutvärdering med lärande
inslag

Slutrapport

2023-01-12

Bo Eriksson
Framtidsutbildning AB

Innehållsförteckning

Inledning och sammanfattning	3
Grundförutsättningarna för processen Göinge ung	8
Utvärderingsarbetet under 2021	10
Uppdragsformulering	10
Insamling och redovisning av utvärderingsdata för 2021	10
Beskrivningar och analyser i relation till utvärderingens frågeställningar för 2021	10
Utvärderingsarbetet under 2022	14
Uppdragsformulering	14
Insamling och redovisning av utvärderingsdata för 2022	14
Resultat och effekter i relation till utvärderingens frågeställningar för 2022	16
På vilket sätt kompletterar Göinge ung de befintliga insatserna?	16
Hur uppfattar individen stödet från Göinge ung?	22
Hur går det för individerna som har fått stöd från Göinge ung?	25
Vilka samverkansvinster bidrar Göinge ung till?	35
Används resurser på ett effektivare sätt?	39
Leder insatserna till en strukturell förändring i arbetssätt och synsätt i organisationerna?	41
Hur fortlöper arbetet med implementering och förankring?	44

Inledning och sammanfattning

Föreliggande PM med tillhörande bilagor utgör slutdokumentation av utvärderingsarbetet i processen Göinge ung – Samtal för unga vuxna (förkortas i rapporten till Göinge ung), en samverkansprocess med finansiering av Samordningsförbundet Skåne Nordost under perioden 2021-01-01 -- 2022-11-31 med Östra Göinge kommun som processägare.

Utvärderingsarbetet har genomförts av Bo Eriksson, Framtidsutbildning AB, som en processutvärdering med lärande inslag under perioden 2021-09-01 – 2023-01-31.

I föreliggande slutrapport dokumenteras utvärderingsuppdraget och dess genomförande, processens mål och metod, processens utveckling under genomförandet, de uppnådda resultaten och effekterna, erfarenheter av genomförandet samt vilka möjligheter till implementering av processens utfall som bedöms föreligga.

Rapporten vänder sig i första hand till finansiären och de aktörer som medverkat i processen som ett underlag för fortsatt reflektion och lärande inför framtida utvecklingsprocesser.

Processens inriktning och målsättningar

Genomförandet av processen grundar sig på en överenskommelse mellan finansiären och de i processen samverkande parterna; Östra Göinge kommun, Arbetsförmedlingen, Capio vårdcentral i Broby samt Vårdcentralen Knislinge (Region Skåne). I överenskommelsen finns följande två övergripande mål:

- Att skapa bättre förutsättningar för unga människor i Östra Göinge att hitta vägar till ett självständigt och fungerande vuxenliv.
- Att utarbeta en modell för Göinge ung som består av befintlig verksamhet samt arbetssätten för Hela Familjen och Open College Network (OCN).

I ansökan om finansiering finns också formuleringar kring följande målområden:

- Utveckling av samverkan mellan de medverkande parterna kring målgruppen.
- Minskad ungdomsarbetslöshet.
- Fler ungdomar i utbildning.
- Fler ungdomar i självförsörjning.

Utvärderingsuppdraget

Det initiala utvärderingsuppdraget bestod konkret i att under år 2021 göra en genomgång av vilka aktiviteter som genomfördes i processen samt utifrån det ge input om nuläget och vad som behövde göras framöver för att nå processens målsättningar. Under år 2022 bestod uppdraget konkret i att besvara följande frågeställningar:

- På vilket sätt kompletterar Göinge ung de befintliga insatserna?
- Vilka samverkansvinster bidrar Göinge ung till?
- Används resurser på ett effektivare sätt?
- Leder insatserna till en strukturell förändring i arbetssätt och synsätt i organisationerna?
- Hur fortlöper arbetet med implementering och förankring?
- Hur uppfattar individen stödet från Göinge ung?
- Hur går det för individerna som har fått stöd från Göinge ung?

Utvärderingsresultat för 2021

Utvärderingsunderlaget för 2021 visade att verksamheten i stor utsträckning hade hindrats av pågående pandemi, bland annat genomfördes inga gruppaktiviteter förrän i slutet av året. Vidare uppmärksammades följande organisatoriska behov:

- Behov av att förtydliga målen med processen.
- Behov av att skapa en struktur för uppföljning av individarbetet i verksamheten inklusive att påbörja registrering i Samordningsförbundets system SUS.
- Behov av att besluta om hur arbetet med processens strukturella mål skulle bedrivas.
- Tillse att arbetet med validering i enlighet med OCN startades upp i arbetet med deltagarna.

Utvärderingsresultat för 2022

Huvuddelen av utvärderingsarbetet bedrevs under 2022. Utgångspunkten har varit att kunna besvara de frågeställningar som finansören har ställt. Information har inhämtats genom intervjuer, deltagande observation och genom att följa processens uppföljningsdokumentation.

Sammanfattningsvis så visar utvärderingen att processen Göinge ung har hjälpt många deltagande ungdomar att hitta vägar till ett självständigt och fungerande vuxenliv. Processpersonalen har också knutit de kontakter på handläggarnivå med samverkansparterna som behövts för att de deltagande ungdomarna skulle få tillgång till de reguljära verksamheternas service. Processen har dock inte utvecklat en modell som kan implementeras i reguljär verksamhet. Det arbetssätt som har använts är personbundet till processpersonalen och processens styrgrupp har inte på ett aktivt

sätt tagit tag i de strategiska frågorna kring samverkan och inte heller förberett en implementering även om det finns en sådan ambition från processägarens sida.

Processaktörerna framhåller vikten av att Göinge ung har tagit sig an en grupp ungdomar som uppfattas stå långt från arbetsmarknaden, att personalen har haft tid att lyssna på ungdomarna, att processen har varit en länk mellan olika verksamheter och kunnat möta ungdomarna utan att behöva vara myndighetsutövare. Vidare framhåller ledningspersonal att de reguljära verksamheterna idag inte har utrymme att ge det individuella och fördjupande stöd som dessa ungdomar behöver men att Göinge ung har fyllt ett behov av förberedande insatser för att möjliggöra stöd i de reguljära verksamheterna i ett senare skede. Göinge ung uppfattas också i viss utsträckning ha bidragit med kunskaper om enskilda individer som har varit viktiga i den fortsatta stödprocessen för samverkansparterna.

Utvärderaren har pekat på att deltagargruppen har varit heterogen och innefattat ungdomar som står olika långt från arbetsmarknaden och att grundproblematiken för huvuddelen av deltagarna i sitt arbetssökande är att de saknar grundutbildning och i många fall erfarenhet av arbetsmarknaden utöver sommarjobb och praktik, även om en betydande andel av gruppen också har annan problematik än den arbetsmarknadsrelaterade.

De relativt kortvariga och inte särskilt djupgående informationsinsatserna i grupp som huvuddelen av deltagarna varit med i har varit tillräckliga för många. Därutöver har individuella samtal i enlighet med metodik för motiverande samtal genomförts. Närt det gäller ungdomar med en sammansatt problematik har dessa kunnat fortsätta i verksamheten under lång tid ofta i avvaktan på insatser av mer djupgående slag från andra verksamheter, exempelvis utredningar inom sjukvården eller hos Arbetsförmedlingen. Medan den grupp som varit kort tid i verksamheten har haft ett par individuella samtal med personalen så har de som varit med länge haft många stödsamtal.

Det framgår tydligt av intervjuer och av de uppföljningsuppgifter som redovisats i rapporten att många av de deltagande ungdomarna har haft stort stöd i processen Göinge ung, värderat sitt deltagande positivt och gjort betydande stegförflyttningar mot utbildning eller arbete. Bakom ungdomarnas positiva omdömen finns ett positivt bemötande från personalen, en uppfattad vilja att hjälpa ungdomen, en upplevd delaktighet i processen, en känsla av att ha blivit lyssnad på, meningsfulla aktiviteter, positiva möten med andra ungdomar, uthålligt stöd från personalen och nyttiga lärdomar.

Ett problem i genomförandet av processen har varit ett väsentligt bortfall av deltagare som anvisats. Deltagande i verksamheten Göinge ung har byggts på frivillighet och därför har vissa ungdomar som anvisats av Ekonomiskt bistånd eller Arbetsmarknadsenheten inte kommit till verksamheten, uteblivit efter en kort tid eller endast deltagit sporadiskt i aktiviteterna. Processpersonalen uppger att man i 39 fall har kunnat fullfölja uppdraget fullt ut.

Aktiviteter har genomförts i enlighet med planering med vissa undantag. Tiden för varje gruppträff har minskat efterhand. Något valideringsarbete enligt OCN kan inte sägas ha

genomförts men liknande informationsinsatser som i det Basprogram som används i valideringsarbetet i annan del av Arbetsmarknadsenhetens verksamhet har genomförts.

Samverkan i processen har varit personbunden. Det finns ingen struktur för samverkan som kan tas över av annan person. I processansökan fanns mycket ambitiösa formuleringar om utveckling av samverkan men styrgruppen har inte fört några diskussioner kring hur man skulle kunna utveckla de fungerande delarna i samverkan kring målgruppen.

Som redovisas inledningsvis i denna rapport har styrgruppen sällan varit fulltalig vid sina möten. Ansvar för processen har överlämnats till processledare och övrig processpersonal. Styrgruppen har sett sig själva som informationsmottagare inte som aktivt agerande för att utveckla samverkan.

Ledningspersonal har gett uttryck för att processen Göinge ung har förberett deltagare för att kunna fungera i samverkansparternas stödsystem och att det har gjort processen lättare både för dem själva och för ungdomarna. Intervjuad processpersonal uttrycker samtidigt att myndigheternas sätt att agera i serviceprocesserna har utvecklats till det sämre för vissa ungdomar. Om inte rätt handlingar lämnas till myndigheten i rätt tid eller att man av någon anledning uteblir utan att meddela så blir man utskrivna och får börja om. Det är inte heller lätt för ungdomar med mindre egen förmåga att tolka de administrativa, ofta digitala, rutinerna som verksamheterna tillämpar. Verksamheten i Göinge ung synes ha inneburit en tydlig kvalitetshöjning av stödet till deltagargruppen i relation till reguljär verksamhet samtidigt som processen har möjliggjort stöd i de reguljära verksamheterna genom att säkra inskrivning i verksamheterna och fortsatt stöd.

Även om stödet till ungdomarna genom Göinge ung har underlättat för de reguljära verksamheterna förefaller det osäkert om det har inneburit en effektivisering. Det är samtidigt tydligt att personer i den här målgruppen inte kan få sina behov tillgodosedda om de inte får ett individualiserat stöd som utgår från hela deras livssituation. Enligt de medverkande samverkansparterna är det svårt att klara av detta i reguljär verksamhet och då behövs verkligen en verksamhet som Göinge ung. Ett sådant stöd som Göinge ung har gett innebär förutom bättre levnadsförhållanden för den det berör också en samhällsekonomisk vinst.

Svaren på frågeställningarna i utvärderingen till cheferna i styrgruppen är försiktigt formulerade. Samtliga uttrycker att processen har varit värdefull på olika sätt, främst för deltagarna, men ingen uttrycker att processen har haft någon större påverkan på deras egna verksamheter eller att den har påverkat synsätt och arbetssätt i de samverkande verksamheterna. Flera uppfattar dock att samverkanskontakterna har ökat.

Kontakter har underlättats, deltagare har förberetts och enskilda aktörer har dragit lärdomar av processen men undertecknad menar att cheferna i styrgruppen inte så här långt varken har problematiserat samverkan eller tagit vara på det lärande som har genererats i processen. Det har inte förts en strukturerad dialog kring de frågeställningar som utvärderingen har haft att belysa

trots att dessa utgår från de strukturella målsättningar som uttrycks i ansökan till Samordningsförbundet.

Sammanfattningsvis visar analysen av utvärderingsmaterialet att processen Göinge ung har inneburit positiva förändringar på individnivå för de ungdomar som har valt att delta aktivt i processen. Dessa är dock förhållandevis få och de långsiktiga resultaten på individnivå är osäkra. Samverkan mellan handläggare från de samverkande parterna kring de deltagande ungdomarna har fungerat bra men någon påtaglig utveckling av sättet att samverka på generellt synes inte ha skett som en följd av processen. Under delar av processen så har styrning och ledning av denna inte fungerat optimalt. Representationen i styrgruppsarbetet och engagemanget i processen från de samverkande parterna på ledningsnivå har haft brister.

Styrgruppens ledamöter uttrycker att de är nöjda med de värden som har skapats i processen för deltagare och samverkande organisationer. Representant för processägaren uttrycker en ambition att utveckla en ungdomsplattform i kommunen men något strukturerat arbete för planering av en sådan har inte skett såvitt undertecknad känner till.

Grundförutsättningarna för processen Göinge ung

Genomförandet av processen grundar sig på en överenskommelse mellan finansören och de i processen samverkande parterna; Östra Göinge kommun, Arbetsförmedlingen, Capio vårdcentral i Broby samt Vårdcentralen Knislinge (Region Skåne). Se bilaga 3. I överenskommelsen finns följande två övergripande mål:

- Att skapa bättre förutsättningar för unga människor i Östra Göinge att hitta vägar till ett självständigt och fungerande vuxenliv.
- Att utarbeta en modell för Göinge ung som består av befintlig verksamhet samt arbetssätten för Hela Familjen och Open College Network (OCN).

I den ansökan om finansiering som ligger till grund för överenskommelsen finns också formuleringar kring följande målområden:

- Utveckling av samverkan mellan de medverkande parterna kring målgruppen.
- Minskad ungdomsarbetslöshet.
- Fler ungdomar i utbildning.
- Fler ungdomar i självförsörjning.

En utvecklad samverkan förväntades leda till en bättre användning av de samverkande verksamheternas resurser. Målgruppen för processen beskrevs:

- Vara mellan 20 och 29 år.
- Sakna sysselsättning och kunskaper om vuxenlivets krav och möjligheter.
- Vara aktuella för försörjningsstöd samt insatser från Arbetsförmedlingen och/eller primärvården.

Ungdomarna som deltog i processen skulle erbjudas gruppverksamhet under 10 veckor, individuella samtal, möjlighet till OCN-validering och stöd i samverkanskontakter.

Processen skulle genomföras under perioden 2021-01-01 -- 2022-11-31 med Östra Göinge kommun som processägare. Det koncept som utgjorde processens grund hade tidigare använts i en gemensam process med Kristianstads kommun under 2019 – 2020.

Hänvisningen till Hela familjen - metoden och OCN-metoden hade sin grund i arbetssätt som praktiserats i två andra processer som Samordningsförbundet finansierat.

Enligt ansökan om medel skulle verksamheten genomföra följande aktiviteter:

- Individuella samtal (Beräknad volym 25 personer).
- Hålla i 7 grupper om vardera 10 veckor med möte 2 gånger per vecka (Beräknad volym 50 personer).

- Inskrivna ungdomar ska medverka vid Jobbtorg 1 gång per vecka.
- Validera deltagare i enlighet med OCN-systemet (Beräknad volym 25 personer).

Ovanstående information var den grundinformation som undertecknad hade tillgång till vid starten av utvärderingsuppdraget. Det visade sig tämligen omgående att det fanns behov av att förtydliga målsättningarna för att göra verksamheten utvärderingsbar. Till detta återkommer undertecknad senare i rapporten.

Utvärderingsarbetet under 2021

Utvärderingen av processen har genomförts av Bo Eriksson, Framtidsutbildning AB. Uppdraget påbörjades 2021-09-01 och kommer att slutföras 2023-01-31. Beställare av utvärderingsuppdraget, en processutvärdering med lärande inslag, är Samordningsförbundet Skåne Nordost, se förfrågningsunderlag och anbud, bilaga 1. Förslag till genomförande av utvärderingen framgår av bilaga 2. Uppdrag och genomförande sammanfattas nedan.

Uppdragsformulering för 2021

Det initiala uppdraget bestod konkret i att under år 2021 göra en genomgång av vilka aktiviteter som genomfördes i processen samt utifrån det ge input om nuläget och vad som behövde göras framöver för att nå processens målsättningar.

Insamling och redovisning av utvärderingsdata för 2021

Efter inledande planeringsarbete genomfördes följande utvärderingsaktiviteter:

- Genomgång av skriftlig projektdokumentation.
- Intervjuer och planering med processpersonal.
- Intervjuer med de personer som bildade processens styrgrupp.
- Medverkat i gruppaktivitet för deltagare.
- Medverkat vid styrgruppsmöte för att presentera utvärderingsarbetet.
- Utarbetat underlag för måldiskussion.
- Medverkat vid möte med syfte att förtydliga projektets målsättningar.
- Gjort en uppföljningsmall samt enkätformulär för uppföljning av individarbetet.
- Med stöd av projektpersonal samlat in grundläggande uppgifter om alla ungdomar som deltagit i processen under 2021.
- Medverkat vid styrgruppsmöte för att redovisa resultaten för 2021.

Beskrivningar och analyser i relation till utvärderingens frågeställningar för 2021

Utvärderingens inledning

Vid styrgruppsmöte 2021-10-27 presenterade undertecknad utvärderingsuppdraget samt delgav styrgruppen de första intrycken av processen.

De inledande kontakterna hade indikerat svårigheter att få deltagare till verksamheten, att det fanns otydligheter i processens uppdrag, att det saknades dokumentation om insatser och resultat för de deltagande ungdomarna och att arbetet i enlighet med OCN – metoden inte hade påbörjats. Styrgruppen beslutade vid mötet att:

- En process skulle inledas dels för att förtydliga målen för processen och dels för att besluta om hur arbetet med de strukturella målen i projektet skulle bedrivas.
- Utvärderaren fick i uppdrag att ta fram förslag till en struktur för uppföljning av individarbetet i processen.
- Arbetet med OCN-validering skulle påbörjas snarast.

Ett arbete att förtydliga målen inleddes tämligen omgående och planerades av styrgruppens ordförande, representant för Samordningsförbundet samt undertecknad. Hela styrgruppen kallades till ett extrainsatt möte. Samordningsförbundets representant hade förberett en arbetsordning för mötet och undertecknad påpekade att följande frågeställningar behövde beröras:

- Hur ser förutsättningarna ut nu och hur ska det se ut när processen avslutas?
- Vad ska plattformen, som det pratas om i målsättningen för processen, konkret bestå av och hur ska plattformen implementeras?
- Vad är det för samverkansvinster som eftersträvas?
- På vilket/vilka sätt används inte resurser effektivt idag och hur ska det se ut när plattformen är etablerad?
- Vad är det för strukturella förändringar som eftersträvas?
- Vad är det för synsätt som ska förändras?
- Vad är det som ska implementeras och hur?

Eftersom ett fåtal av representanterna kom till det första planerade arbetsgruppsmötet för att förtydliga målsättningarna med mera, så fick nya datum bestämmas. Trots flera träffar med styrgruppen kring de aktuella frågorna tillsammans med undertecknad samt representant för Samordningsförbundet presterades inga tydliga resultat kring målen för de strategiska frågorna. Däremot kunde målen på individnivå tydliggöras.

Återrapportering till processens styrgrupp 2022-01-19

Den första skriftliga rapporten till processens styrgrupp levererades 2022-01-19. Resultaten i relation till uppdraget var tydliga:

- Under 2021 hade verksamhetens förutsättningar för att arbeta i enlighet med sina målsättningar påverkats av pågående pandemi, Covid 19.

- Gruppaktiviteter för deltagare hade inte förekommit i processen förrän i oktober månad 2021.
- Jobbtorg, den så kallade Göinge-matchningen hade genomförts digitalt.
- Individuella samtal hade genomförts med deltagare som i huvudsak hade aktualiserats 2020 och behövde fortsatt stöd. Inskrivning av nya deltagare skedde först vid start av gruppverksamhet i oktober månad 2021.
- De deltagande ungdomarna hade i många fall en sammansatt och komplicerad problematik med behov av individanpassat stöd under kortare eller längre perioder.
- Verksamheten i Göinge ung hade gjort det möjligt för deltagarna att i ökad utsträckning ta del av de samverkande myndigheternas stödutbud efter en tid i Göinge ung.
- Samarbetet mellan de i processen samverkande parterna fungerade relativt bra men skulle kunna utvecklas.
- Nyrekrytering av deltagare under 2021 skedde nästan helt och hållet genom anvisning från Individ- och familjeomsorgens försörjningsstödsgrupp.
- Arbetet med validering hade inte påbörjats.

Förutom ovanstående uppmärksammade undertecknad att det saknades dokumentation kring genomförda aktiviteter och resultaten av dessa på individnivå. Det skedde dock avstämningar muntligt mellan personalen i verksamheten och kontaktpersoner hos Individ- och familjeomsorgen kring deltagande ungdomars medverkan och utveckling. Det rådde en osäkerhet hos den personal som mötte deltagarna kring när deras uppdrag kring respektive ungdom upphörde och i viss utsträckning kring vad man förväntades göra förutom att genomföra planerade aktiviteter. Det fanns också en oro kring anvisningen av deltagare då det inte verkade finnas ett tillräckligt behov av att få platser i grupperna från Individ- och familjeomsorgens sida.

Undertecknad uppmärksammade också att det var tydligt att styrgruppsarbetet inte fungerade och att processmedarbetarna saknade ledning. Vid denna tidpunkt hade processen sin hemvist hos Göinge utbildningscenter med en av rektorerna där som processmedarbetarnas närmaste chef. Formell processägarrepresentant var chef för verksamheten Arbetsliv och stöd i vilken förutom Göinge utbildningscenter också Individ- och familjeomsorgen samt Arbetsmarknadsenhetens verksamheter ingick.

Det framgick vidare att styrgruppsmötet i oktober månad var det andra mötet som styrgruppen hade haft. Inte vid något av dessa tillfällen var styrgruppen fulltalig.

Styrgruppen i processen har utgjorts av representanter för kommunen (Arbetsliv och stöd, Göinge utbildningscenter, Arbetsmarknadsenheten, Individ- och familjeomsorgen samt Utbildning och arbete), Arbetsförmedlingen och de medverkande vårdcentralerna (Capiokliniken Broby samt Vårdcentralen Knislinge). Adjungerade vid styrgruppens möten har varit representanter för Samordningsförbundet, processpersonalen samt utvärderaren. Kommunens representation kom senare i processen att förändras något med anledning av organisationsförändringar.

Utvärderaren gav med anledning av vad som framkommit i utvärderingen följande rekommendationer till styrgruppen:

- Behov av att ytterligare förtydliga målen med processen.
- Behov av att skapa en struktur för uppföljning av individarbetet i verksamheten inklusive att påbörja registrering i Samordningsförbundets system SUS.
- Behov av att besluta om hur arbetet med processens strukturella mål skulle bedrivas.
- Tillse att arbetet med validering i enlighet med OCN startades upp i arbetet med deltagarna.

Se vidare bilagorna 5 a-d.

Vid mötet presenterade också undertecknad förslag till uppföljningsdokumentation av arbetet med ungdomarna, start- och avslutningsenkäter till deltagande ungdomar samt ett underlag för fortsatta måldiskussioner i styrgruppen, se vidare bilagorna 5 b – d. vilka antogs. Vidare meddelade representant för Samordningsförbundet Skåne Nordost att en projektutbildning skulle genomföras gemensamt för processens medarbetare och styrgrupp.

Uppdraget att genomföra projektutbildningen tillföll Framtidsutbildning AB och en genomförandeplan kunde presenteras kort efter styrgruppsmötet, se bilaga 6.

Utvärderingsarbetet under 2022

Styrgruppsmötet 2022-01-19 utgjorde både en avslutning på utvärderingsarbetet för år 2021 och en början för utvärderingsarbetet för 2022. En grund hade lagts för utvärderingsarbetet men det kvarstod stora otydligheter i verksamhetens strukturella mål kring uppbyggnaden av en plattform för ungdomsinsatser och utvecklingen av samverkan mellan parterna i processen samt det långsiktiga syftet med att driva processen.

Uppdragsformulering för 2022

Under år 2022 bestod utvärderingsuppdraget konkret i att besvara följande frågeställningar:

- På vilket sätt kompletterar Göinge ung de befintliga insatserna?
- Vilka samverkansvinster bidrar Göinge ung till?
- Används resurser på ett effektivare sätt?
- Leder insatserna till en strukturell förändring i arbetssätt och synsätt i organisationerna?
- Hur fortlöper arbetet med implementering och förankring?
- Hur uppfattar individen stödet från Göinge ung?
- Hur går det för individerna som har fått stöd från Göinge ung?

Frågeställningarna besvaras under rubriken ”Resultat och effekter i relation till utvärderingens frågeställningar”.

Insamling och redovisning av utvärderingsdata för 2022

Informationsunderlaget för utvärderingsarbetet under år 2022 har i huvudsak bestått av:

- Genomgång av skriftlig projektdokumentation.
- Intervjuer och planering med processpersonal.
- Intervjuer med de personer som utgjort processens styrgrupp.
- Medverkat i gruppaktivitet för deltagare.
- Medverkat vid styrgruppsmöten.
- Genomfört projektutbildning för processpersonal och styrgrupp.
- Gjort förslag till struktur för projektplan.
- Sammanställt uppföljningsuppgifter kring individarbetet.
- Intervjuat deltagare i processen.
- Sammanställt deltagarenkäter.

Genomförandet av projektutbildningen och av utvärderingen gick delvis hand i hand fram till halvårsskiftet eftersom utbildningen genomfördes delvis på avtalade processgrupps- och styrgruppsmöten. De arbetsuppgifter som ingick i utbildningen syftade också till att etablera en projekt- och implementeringsplan i processen eftersom detta saknades.

Genomförandet av projektutbildningen

Projektutbildningen genomfördes under perioden 2022-02-07 och 2022-06-08. Anpassningar behövde ske i tidtabellen eftersom inte alla arbetsuppgifter hanns med på heldagen för utbildning 2022-03-04 vilket till stor del berodde på frånvaro av anmälda deltagare hela dagen eller delar av densamma.

En projekt- och implementeringsplan kunde beslutas av styrgruppen på möte 2022-06-08, se bilagorna 3 och 7. Diskussionen kring implementeringsplanen fortsatte under hösten eftersom det har rätt stor otydlighet kring vad som ska implementeras, hur och av vem.

Utvärderarens löpande kontakter med processen

Under år 2022 har utvärderaren, förutom i projektutbildningen, regelbundet träffat processpersonal, varit med vid samverkansmöten på handläggarnivå, vid enstaka tillfälle deltagit i gruppaktivitet samt deltagit i styrgruppsmöten vid ett flertal tillfällen.

Därutöver har utvärderaren efter varje gruppaktivitets slut erhållit ett antal start- och slutenkäter som deltagare har fyllt i samt från processpersonal fått kvartalsvis rapportering av deltagardata enligt uppgjord mall.

Genomförda intervjuer och deltagarenkäter

Utvärderaren har genomfört ett tjugotal intervjuer med deltagare antingen personligen eller på telefon. För att spegla de professionella perspektiven i processen har dialogmöten och intervjuer genomförts med personal och i vissa fall samverkansparter i olika sammanhang. Samtliga representanter i styrgruppen har intervjuats personligen och i vissa fall på telefon för att fånga in ledningsperspektiven på samverkan. I slutfasen av processen har dessa också svarat skriftligt på ett antal frågeställningar för att summera erfarenheterna från processen.

Beträffande start- och avslutningsenkäter från deltagare så har sammanlagt 15 deltagare fyllt i startenkäter och 3 deltagare fyllt i avslutningsenkäter. Detta är en allt för låg svarsprocent för att det ska vara meningsfullt att sammanställa dessa data.

Redovisning och analys av den information som har framkommit i intervjuerna sker under rubriken ”Resultat och effekter i relation till utvärderingens frågeställningar nedan”.

Resultat och effekter i relation till utvärderingens frågeställningar för 2022

I detta avsnitt redovisas processaktörernas synpunkter och sammanfattas utvärderingens resultat utifrån de frågeställningar som undertecknad fått i uppdrag att besvara under 2022.

På vilket sätt kompletterar Göinge ung de befintliga insatserna?

Vad säger processpersonalen?

Processpersonalen beskriver processens framgångsfaktorer på följande sätt i den avslutande sammanfattningen till Samordningsförbundet:

- *”Vi har tid att lyssna och skapa en relation till och trygghet för ungdomarna”.*
- *”Vi har kunnat vara en länk till andra enheter och myndighetskontakter för ungdomen”.*
- *”Vi har fördelen att inte ha några beslutande funktioner vilket påverkar positivt när det gäller att första varför ett beslut har tagits”.*

Intervjuad personal menar att en del av de ungdomar som har deltagit i verksamheten *”saknar det sociala kapital som behövs för att träda in i vuxenlivet på ett självständigt och fungerande sätt”*. De menar också att *”många av ungdomarna inte vet vad de vill och att de saknar drivkraft för att klara saker på egen hand”*. I processen har personalen kunnat bistå ungdomar i behov av information och stöd för att kunna ta del av de reguljära verksamheternas utbud av insatser. Många av ungdomarna beskrivs av personalen ha behövt ett handfast stöd för att kunna få saker och ting gjorda. Personalen i Göinge ung har fått hjälpa till att göra ansökningar, följa med till andra verksamheter och liknande.

Genom att det har funnits tid för att samtala med deltagarna individuellt och i grupp så har personalen kunnat bygga förtroendefulla relationer med de deltagare som har varit med i verksamheten Göinge ung. Detta menar personalen att det inte finns tid för i reguljär verksamhet för ungdomar i den här målgruppen. Det handlar också om en bristande tillit till myndigheter, menar de intervjuade.

Processpersonalen menar att man i stor utsträckning har kunnat överbrygga svårigheterna för ungdomar i deltagargruppen och personalen hos de samverkande myndigheterna att mötas på ett konstruktivt sätt genom att i Göinge ungs verksamhet förbereda deltagarna på ett sätt som gör att de bättre förstår vad de kan förvänta sig få för hjälp i olika verksamheter och vad som förväntas av dem själva för att få detta stöd. Detta har till stor del skett i gruppverksamhet med information utifrån olika teman där t.ex. Ekonomiskt bistånd har medverkat. De enskilda samtalen har också varit ett redskap. *”Det har varit viktigt att ha en dialog kring rättigheter och skyldigheter”*, uppger en intervjuad person.

Vidare har processpersonalen kunnat vara en länk till de reguljära verksamheterna. Eftersom personalen i Göinge ung inte har en myndighetsroll så uppfattas det ha varit lättare för dem att ta upp rättigheter och skyldigheter på ett icke konfliktfyllt sätt.

Som framgått av redovisningen av levererade uppföljningsdata från processen så har deltagarna i Göinge ung erfarenhet av en eller flera av de samverkande verksamheterna.

- 78 procent av deltagarna var inskrivna på Arbetsförmedlingen.
- 56 procent har haft kontakt med Arbetsmarknadsenheten i kommunen.
- 53 procent har haft kontakt med Ekonomiskt bistånd.
- 23 procent har haft kontakt med vården (såvitt känt för processpersonalen).
- 19 procent har haft kontakt med verksamhet inom Göinge utbildningscenter.

I de flesta fall har dessa kontakter funnits innan ungdomarna blev deltagare i Göinge ung men det framgår också av intervjuer med personal och deltagare att processpersonalen i ett antal fall har behövt stödja deltagare i att initiera kontakt med en eller flera verksamheter.

När det gäller Ekonomiskt bistånd så har Göinge ung dels uppmärksammat att 7 ungdomar som vänt sig till verksamheten har saknat försörjning men inte sökt försörjningsstöd av olika orsaker och dels informerat och lärt upp deltagare som är försörjningsstödsberättigade hur man hanterar en biståndsansökan för att det ska fungera väl samt gått igenom vilka lagar och regler som beslut bygger på. Det senare har skapat större förståelse hos ungdomarna kring t.ex. varför man kan ha fått ett avslagsbeslut.

I fråga om Arbetsförmedlingen så har Göinge ung säkrat att ungdomarna har skrivit in sig på Arbetsförmedlingen och att de har skött kontakterna med Arbetsförmedlingen. En aktivitet har varit att lära ungdomarna att aktivitet - rapportera för att få aktivitetsstödet. Personalen har också gett stöd i situationer där ungdomar har skrivits ut av Arbetsförmedlingen efter att inte ha skött kontakterna på överenskommet sätt.

När det gäller Göinge utbildningscenter så har Göinge ung, enligt de intervjuade, dels kunnat ta emot och slussa vidare deltagare som inte längre klarar skolan och dels haft ett samarbete med Svenska för invandrare (Sfi) där elever fått del av processens utbud under en tid.

När det gäller vården så har det i stor utsträckning handlat om att personalen i Göinge ung har hjälpt till att boka tider samt försäkrat sig om att deltagarna har kommit till avtalade besök. För några deltagare handlar det också om att ge stöd i en längre utredningsprocess. *”I ett första skede har det varit svårt att motivera dem att gå till vården,”* säger en av de intervjuade.

”Även om vi har hjälpt till att ordna olika praktiska saker åt många deltagare så har vi sett det som viktigast att få deltagarna att förstå att det bara är de själva som kan förändra sin situation på sikt”.

Informationsaktiviteter, samtal, studiebesök och andra aktiviteter har syftat till att stärka deltagarnas förmåga att klara av saker och ting på egen hand.

Ett förhållande som har förvånat undertecknad är att Göinge ung har medverkat i processer som har rört boende, försörjningsstöd, att få tillgång till stöd genom LSS, att bli utredda inom psykiatri, att få en God man med mera. Detta är behov som borde ha kunnat fångas upp i reguljär verksamhet enligt undertecknad. Intervjuad processpersonal menar dock att det i de aktuella fallen inte har funnits en fungerande kontakt mellan ansvarig myndighet och ungdomen varför det varit lämpligast att Göinge ung medverkat i processen att tillgodose behoven. ”Det har varit lättare för många ungdomar att öppna sig för oss och vi har sedan kunnat prata med berörda handläggare”, uppger personal i Göinge ung.

Vad säger enhetscheferna i styrgruppen?

Cheferna för de verksamhetsenheter som bildat processens styrgrupp har intervjuats vid flera tillfällen under processen som företrädare för sina verksamheter. Inför utvärderingens slutförande har de fått ett antal summerande frågeställningar att besvara för sin enhets räkning.

Intervjuade i styrgruppen framhåller att ungdomarna kan få mer individuellt stöd på vägen mot arbetsmarknad och utbildning.

”Ja, för de som står längre från arbetsmarknaden då de får mer individuellt stöd på vägen tills de är redo för nästa steg”.

Vidare framhålls att Göinge ung har förberett ungdomarna för de reguljära insatserna.

”Ungdomen har fått stöttning och vägledning i förberedande aktiviteter inför de reguljära insatserna”.

Ekonomiskt bistånd och Arbetsmarknadsenheten har sett Göinge ung som en resursförstärkning genom att verksamheten under kortare eller längre perioder har byggt upp ungdomars drivkraft och förmåga att agera. Verksamheten anses dock inte ha kompletterat eller utökat Arbetsförmedlingens resursarsenal och inte heller Primärvårdens och Göinge utbildningscenters verksamheter enligt berörda intervjupersoner. Däremot har Göinge ung förberett och gjort det möjligt för ungdomarna att ta del av de nämnda verksamheternas utbud.

”För de ungdomar som inte är redo för Arbetsförmedlingen har processen varit ett viktigt stöd för ungdomen för att kunna ta nästa steg och t.ex. skriva in sig på Arbetsförmedlingen”.

”De gånger då dessa personer behövde få kontakt med vården så har vi haft en direktkontakt och väg in till vårdcentralen för våra samverkanspartners vilket underlättat då dessa patienter inte alltid själva vet hur de ska komma i kontakt med oss”.

”Individer som tillhör målgruppen har fått individuellt stöd i form av handledning och fått möjlighet till nära kontakt med vuxna som har underlättat kontakten med de olika myndigheterna, exempelvis med vård och utbildning”.

En fråga som ställdes i slutintervjuerna till styrgruppens ledamöter var om processen Göinge ung hade bidragit till ny kunskap om målgruppens behov och på vilka sätt dessa behov kan mötas i framtida reguljär verksamhet.

Arbetsförmedlingens representant svarade att; *”Kunskap kring målgruppen finns på Arbetsförmedlingen men behovet som finns lokalt i Östra Göinge har beskrivits i styrgruppen”.*

Arbetsmarknadsenhetens företrädare menade att; *”Målgruppen har stort behov av fördjupade insatser vilket har varit svårt att skapa för ordinarie verksamhet inom AME. Göinge ung har kunnat följa och stötta deltagare i sina behov utifrån en friare roll att tätare följa deltagare”.*

Representant för Ekonomiskt bistånd uttryckte att; *”Ja, vi har fått en större kunskap kring att många har ett vårdbehov, har diagnoser och andra behov som inte hade kunnat tillgodoses på annat sätt. Vi har fått kontakt med vården och kan samarbeta med dem”.*

Rektor på Göinge utbildningscenter svarade att; *”Processen har bidragit till mer kunskap hos en del av personalen på GUC1.”*

Representanterna för vårdcentralerna svarade:

”Till viss del har vi fått mer kunskap. Göinge ung pågick mycket under pandemins tid vilket tyvärr ledde till att vårdens prioriteringar inte kunde vara så höga på projektet Göinge ung som vi kanske hade haft om inte pandemin varit i full gång”.

”För egen del har det gett bevis på att det är en grupp som lätt hamnar utanför samhället, när övergången till vuxenlivet inte går som man tänkt. Det är en grupp som inte heller söker hjälp i första hand och jag har fått en förståelse för att de kanske behöver både en och två eller tre chanser. Genom att dela med mig av de insikterna hoppas jag att vi kan möta dem på ett annat sätt.”

Beskrivningar och reflektioner av utvärderaren

Som processnamnet, Göinge ung – Samtal för unga, antyder så har verksamheten erbjudit möten med ungdomar där samtal enskilt och i grupp utgjort huvuddelen av aktivitetsutbudet i processen även om man också har gjort studiebesök, haft informerande träffar med personal från de samverkande parterna och att vissa deltagare har använt sig av Göingematchningen i sitt jobbsökande. En annan viktig del i verksamheten har varit att ge stöd till ungdomarna i kontakten med de samverkande verksamheterna för att deltagarna skulle få rätt hjälp utifrån sina behov.

Målgruppen för verksamheten beskrivs på delvis olika sätt beroende på sammanhang.

Utvärderingen visar att deltagargruppen har varit en heterogen grupp med differentierade behov. Intervjuad personal i Göinge ung och hos samverkansparterna har ofta beskrivit de deltagande

ungdomarna som stående långt från arbetsmarknaden och med stora problem utöver arbetslösheten. Utvärderingen ger dock en något mer differentierad bild. De flesta ungdomarna har en tuff utmaning när det gäller att skaffa sig en förankring på arbetsmarknaden därför att de saknar både utbildning och arbetslivserfarenhet men långt ifrån alla har problem utöver detta. Gemensamt för många av ungdomarna som har deltagit förefaller dock vara, det som personalen har påpekat, att ungdomarna inte vet vad de vill när de kommer in i verksamheten samt att de saknar eget nätverk, socialt kapital och drivkraft.

Ett problem när man jämför målgrupp och deltagargrupp är att det har varit stor differens mellan antal anvisade och de som faktiskt har deltagit i verksamheten. Vissa ungdomar har inte velat komma överhuvudtaget och andra har skrivits in och deltagit någon enstaka gång men sedan uteblivit. Ytterligare andra har deltagit då och då i verksamheten.

Göinge ung hade under 2021 sin hemvist i Göinge utbildningscenter men var i princip självstyrande. Vid ingången till 2022 fördes verksamheten över till Arbetsmarknadsenheten och samtidigt tillsattes en projektledare, vilket saknats tidigare. Det har inneburit bättre stöd för personalen i verksamheten men ingen förändring i verksamhetens innehåll. Göinge ung har från början haft ett visst koncept som man har arbetat utifrån och som beskrivits ovan.

En gemensam nämnare för en stor del av deltagargruppen är att 76 procent saknar gymnasieutbildning. Drygt 48 procent saknade även fullständiga grundskolebetyg. För att kunna skaffa sig en långsiktigt hållbar anknytning till arbetsmarknaden behöver dessa ungdomar skaffa sig teoretisk eller praktisk utbildning av något slag på gymnasienivå. Detta är ju också något som Arbetsförmedlingen kommer att kräva av ungdomarna för att de ska bli anställningsbara. Utvärderingen visar att Göinge ung i första hand har arbetat för att få ungdomarna i jobb så att de snabbt blir självförsörjande, vilket väl stämmer överens med uppdraget både för Ekonomiskt bistånd och för Arbetsmarknadsenheten. Ett alternativ skulle ha kunnat vara en mer långsiktig strategi att skapa förutsättningar för ungdomarna att skaffa sig en konkurrenskraftig utbildning. I gruppverksamheten har ett av 16 teman handlat om studie- och yrkesvägledning. Därutöver har studiebesök genomförts på en folkhögskola och en yrkesutbildning som Arbetsförmedlingen anordnar. Deltagare har också kunnat få enskild studie- och yrkesvägledning.

Det framgår av utvärderingen att deltagare har aktualiserats i verksamheten och då visat sig sakna försörjning eller vara försörjda av föräldrar trots att man varit myndig. Här har processpersonalen sett till att ungdomarna har fått möjlighet att söka försörjningsstöd. De har också hjälpt flera deltagare att kunna skaffa sig ett boende. Det innebär att Göinge ung för vissa deltagare har tillgodosett grundläggande förutsättningar för att kunna vara aktivt arbetssökande. Halva gruppen har under tiden i verksamheten haft försörjningsstöd medan den andra halvan har haft annan försörjning, många har haft aktivitetsstöd som en följd av insatser från Arbetsförmedlingen. De uppföljningsuppgifter som verksamheten redovisat ger dock inte den fullständiga bilden eftersom de är ofullständiga.

En del av gruppen har inte haft några kända problem utöver ekonomi och arbetslöshet medan andra har haft behov av stöd från Socialtjänsten utöver ekonomin, stöd för att komma i kontakt med vården samt behov av fördjupade insatser från Arbetsförmedlingens sida, exempelvis arbetsträning på Samhall. Huvuddelen av gruppen har som huvudinsats, utöver Göinge ung, fått del av insatser från Arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen. Det framgår tydligt av utvärderingen att verksamhetens inflöde har förändrats under 2022. Under 2021 hade ekonomiskt bistånd anvisat 80 procent av deltagarna medan de under 2022 har anvisat betydligt färre. Detta har resulterat i att Arbetsmarknadsenheten för hela processperioden har anvisat hälften av deltagarna med Ekonomiskt bistånd anvisat en dryg fjärdedel. Detta har påverkat deltagargruppens sammansättning.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis framhåller processaktörerna vikten av att Göinge ung har tagit sig n de som står längst från arbetsmarknaden, har haft tid att lyssna på ungdomarna, varit en länk mellan olika verksamheter och kunnat möta ungdomarna utan att behöva vara myndighetsutövare. Vidare framhåller ledningspersonal att de reguljära verksamheterna inte har utrymme att ge det individuella och fördjupande stöd som dessa ungdomar behöver samt att Göinge ung har fyllt ett behov av förberedande insatser för att möjliggöra stöd i de reguljära verksamheterna. Göinge ung uppfattas också i viss utsträckning ha bidragit med kunskaper om enskilda individer som har varit viktiga i den fortsatta stödprocessen.

Utvärderaren har pekat på att deltagargruppen är heterogen och innefattar ungdomar som står olika långt från arbetsmarknaden och att grundproblematiken för huvuddelen av deltagarna i sitt arbetssökande är att de saknar grundutbildning och i många fall erfarenhet av arbetsmarknaden utöver sommarjobb och praktik.

Ett problem i genomförandet av processen har varit ett väsentligt bortfall av deltagare som anvisats eller som endast deltagit sporadiskt i verksamheten.

De relativt kortvariga och inte särskilt djupgående informationsinsatserna som huvuddelen av deltagarna varit med i har varit tillräckliga för många. Närt det gäller ungdomar med en sammansatt problematik har dessa kunnat fortsätta i verksamheten under lång tid ofta i avvaktan på insatser av mer djupgående slag från andra verksamheter, exempelvis utredningar inom sjukvården eller hos Arbetsförmedlingen. Medan den grupp som varit kort tid i verksamheten har haft ett par individuella samtal med personalen så har de som varit med länge haft många stödsamtal.

Hur uppfattar individen stödet från Göinge ung?

Uppgifter om deltagarnas kontakter med samverkansparterna har samlats in med hjälp av de kvartalsvisa uppföljningsrapporter som processpersonalen har lämnat. Deltagarnas synpunkter har samlats in genom intervjuer, deltagande observation i verksamheten samt enkäter.

Ett tjugotal ungdomar intervjuats, antingen på plats eller på telefon. Det har varit ett selektivt urval som inte är representativt för hela gruppen eftersom det inte har gått att nå de som inte har velat vara med i verksamheten eller som försvunnit efter ett tag. Intervjuerna speglar dock väl vad de ungdomar som har valt att delta fullt ut tycker.

Samtliga intervjuade är positiva till verksamheten och värderar den högt.

"Det känns positivt att gå här".

"Jag skulle inte själv ha klarat av att ta kontakt med vården och Arbetsförmedlingen".

"Jag är mycket tacksam över den hjälp jag har fått".

"Jag behövde någon att prata med för jag mår inte så bra psykiskt".

"Anna har hjälpt mig att ordna saker hela vägen. Det kändes tryggt och jag mådde bra."

Flera deltagare uttrycker att de genom Göinge ung har fått ett stöd som de inte har upplevt sig få i den reguljära verksamheter tidigare.

"Jag har det bra idag genom att jag fått hjälp här med boende, ekonomi och arbete Efter att jag kom med här fick jag hjälp av Ekonomiskt bistånd, Arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen."

Samtidigt så uttalar deltagare att de har förändrat sin uppfattning om Ekonomiskt bistånd och Arbetsförmedlingen genom den information de fått i gruppverksamheten och att de mött handläggare från verksamheterna i Göinge ungs gruppverksamhet.

De har värdesatt insatserna som de har fått del av.

"Fick veta mycket i gruppaktiviteten som jag inte kände till förut".

"Jag har lärt mig en del om arbetsmarknaden, hur man söker jobb och vad det finns för yrkesutbildningar".

"Jag har fått bra information och lärt mig en del om olika myndigheter".

"I de enskilda samtalen fick jag bra vägledning".

"Jag fick hjälp med teorin för körkortet. Det betydde jättemycket för mig."

"De ordnade en praktikplats till mig – det hade jag inte kunnat själv".

"Det har varit utvecklande för mig att vara med i gruppen".

"Vissa teman i gruppen har varit bra men nu har jag tappat intresset".

"Jag har rekommenderat verksamheten till andra".

Processpersonalen har i den avslutande sammanfattningen till Samordningsförbundet uppmanats berätta om vad deltagare har sagt om verksamheten till dem. Undertecknad redovisar i sin helhet de citat som redovisats av processpersonalen.

” Jag har bara väldigt positiva saker att säga om Göinge ung.

De är extremt hjälpsamma och trevliga mot en som person och de är alltid där för en när man behöver hjälp eller om man mår dåligt.

Göinge ung hade också kurser som man kunde vara på som var väldigt bra och informativa, saker som man kanske inte hade så mycket koll på innan.

Jag har Anna som kontaktperson vilket jag är väldigt glad för. Hon har pushat och gett motivation för att man ska komma över tröskeln och mållinjen, och det har uppskattats väldigt mycket. En person som har kommit nära mig och som man även kan höra av sig till när man inte är på topp. Som sagt har Anna varit där för mig i varje steg och är en helt underbar människa som man har fått lära känna.

Jag är tacksam för att Göinge ung har funnits och hjälpt många människor inklusive mig själv.

Behandlingen var mycket bra och jag fick mycket hjälp av personen som heter Anna och hon var så snäll och social, och jag började prata svenska bättre på kursen.

Det var bra för man fick lära sig mycket, diskutera och lära känna nytt folk. Komma ut och träffa folk.

Det jag tycker varit bra är att man får bra hjälp om de är något man undrar över tex med hur det fungerar att aktivitets rapportera. Det är också bra att man får lära sig hur man ska skriva sitt CV och personliga brev så man vet hur det ska se ut och vad det ska innebära för det kan vara rätt så svårt att få till om man inte gjort det innan. Det har även varit intressant med studiebesök så man lär sig hur det fungerar om man funderar på att studera och att man får veta att det finns speciella utbildningar inom bristyrken som arbetsförmedlingen finansierar.”

Ovan citat stämmer väl överens med de synpunkter som har framkommit i undertecknads intervjuer med deltagare vilket framgick ovan i tidigare stycke.

Beskrivningar och reflektioner av utvärderaren

Det framgår tydligt av ovan redovisade synpunkter att många av de deltagande ungdomarna har haft stort stöd i processen Göinge ung. Detta styrks också av de uppföljningsuppgifter som redovisats i rapporten.

Samtidigt behöver man sätta frågetecken för hur stor påverkan som insatserna i Göinge ung har gjort generellt i gruppen av deltagare med tanke på dels att det handlar om begränsade insatser och dels att närvaron i verksamheten inte har varit optimal. Processpersonalen säger också att *”Eftersom vi har haft så mycket gruppverksamhet så har vi inte hunnit genomföra så många individuella samtal som vi skulle ha velat”*.

Undertecknad menar att det av utvärderingen framgår att det är ett stort problem att så stor andel av ungdomarna saknar grundutbildning. Detta förvärrar möjligheterna för dessa ungdomar att långsiktigt säkra anknytningen till arbetsmarknaden.

Utvärderingen visar att bakom ungdomarnas positiva omdömen finns ett positivt bemötande från personalen, en uppfattad vilja att hjälpa ungdomen, en upplevd delaktighet i processen, en känsla av att ha blivit lyssnad på, meningsfulla aktiviteter, positiva möten med andra ungdomar, uthålligt stöd från personalen och nyttiga lärdomar.

Ett viktigt professionellt redskap för personalen har varit användningen av metoden Motiverande samtal.

Hur går det för individerna som har fått stöd från Göinge ung?

Detta bör bedömas i relation till målsättningarna i processen. Dessa har under processens gång ändrats på vissa punkter i och med upprättande av projektplan vid halvårsskiftet 2022.

Undertecknad utgår från dessa i redovisningen nedan.

- 40 ungdomar har motiverats och rustats för att förstå arbetsmarknaden och studievägar till arbete bättre
- 20 deltagare har gått vidare till AME
- Ungdomar i projektet förstår kraven för försörjningsstöd
- Uppskattar 5 grupper med 8 deltagare i varje
- Enskilda samtal uppskattas till 20 deltagare
- 15 uppskattas ha fått vårdkontakt
- Deltagare ska få information av SYV
- Gruppdeltagare ska genomgå Basutbildning (Var från början valideringsverktyget OCN)

Måluppfyllelsen framgår av den resultatredovisning som undertecknad erhållit från processpersonalen. Som framgått tidigare i rapporten så försåg undertecknad processen med ett verktyg för uppföljning initialt eftersom ett sådant saknades. Detta har gett ett grundunderlag för att bedöma resultaten som dock inte är heltäckande.

Samtliga inskrivna deltagare och anvisande verksamhet

Variabel	Antal	Andel (%)
Ekonomiskt bistånd	19	27,9
Göinge utbildningscenter	4	5,9
Arbetsmarknadsenheten	34	50,0
Eget initiativ	6	8,8
Göinge ung	1	1,5
Annan	4	5,9
Summa	68	100

Processen startade som en följd av behov hos Ekonomiskt bistånd. Under 2021 anvisade Ekonomiskt bistånd 80 procent av deltagarna. Därefter har behoven förändrats. Anvisningarna från Ekonomiskt bistånd har därför minskat under 2022 medan anvisningarna från Arbetsmarknadsenheten hela tiden har ökat. Sett till hela projektperioden så har Arbetsmarknadsenheten anvisat hälften av deltagarna.

Kön

Variabel	Antal	Andel (%)
Man	52	76,5
Kvinna	16	23,5
Summa	68	100

Drygt tre fjärdedelar av deltagarna är män men andelen kvinnor har ökat något under senare delen av processen.

Ålder

Variabel	Antal	Andel (%)
Yngre än 20 år	7	10,3
20 – 24 år	51	75,0
25 – 29 år	10	14,7
Summa	68	100

10 procent av ungdomarna var yngre än 20 år när de började delta i verksamheten, 75 procent har dock varit i åldersintervallet 20 – 24 år och 15 procent 25 år eller äldre.

Processens målgrupp har enligt ansökan varit 20 – 29 år medan verksamheten angett 18 – 29 år som målgrupp. I gruppintervju menar Försörjningsstödsgruppen att det också finns personer äldre än 29 år som man skulle ha velat anvisa till verksamheten.

Inskrivningstid

Variabel	Antal	Andel (%)
Kortare än 3 månader	41	60,3
3 – 6 månader	19	27,9
7 – 12 månader	4	5,9
Längre än 12 månader	4	5,0
Summa	68	100

De korta ärendena, drygt 60 procent, består av ungdomar som avslutats till annan verksamhet efter kort tid, ungdomar som har deltagit i liten utsträckning samt av de ungdomar som har avslutats direkt efter genomförd gruppaktivitet. Det finns stora differenser i gruppen som har varit med kortare tid än 3 månader. Några ungdomar som har fått jobb genom AME har bara registrerats i verksamheten en handfull dagar medan andra deltagit under tiden

gruppverksamheten pågått. För 23 av de 68 registrerade ungdomarna (34 procent) är tiden mellan inskrivningsdatum och utskrivningsdatum en månad eller kortare tid. Det finns också de som har varit inskrivna längre tid men inte tagit del av några insatser alternativt enbart ett individuellt samtal. De är 4 personer.

De som varit inskrivna längre än 3 månader, cirka 40 procent, är ungdomar som behöver en längre tids stöd eller väntar på olika åtgärder hos samverkansparterna. De behöver stöd under tiden. Det finns också en del ungdomar som varit aktuella sporadiskt under mycket lång tid och återkommer när de har något de behöver hjälp med.

Undertecknads bedömning är att 41 personer har tagit del i verksamheten i olika utsträckning och kan betecknas som deltagare.

Grundutbildning

Variabel	Antal	Andel (%)
Ej fullständig grundskola	33	48,5
Grundskolebehörighet	19	27,9
Gymnasiebehörighet	13	19,2
Saknas uppgift	3	4,4
Summa	68	100

Att 76 procent av registrerade ungdomarna saknar gymnasiebehörighet är alarmerande och utgör en svårighet på dagens arbetsmarknad. Här behöver verksamheten fråga sig om arbetslinjen är den rätta. Om inte dessa ungdomar skaffar sig bättre grundutbildning så kommer de att ha långvariga svårigheter att hitta arbete och försörjning.

Med tanke på att många av dessa ungdomar är negativt inställda till utbildning så är det en strategisk fråga att hitta rätta former för att kompetensutveckla ungdomarna i fråga. Av denna anledning är det också viktigt att Göinge utbildningscenter är engagerade i Göinge ung och liknande verksamheter.

Yrkesutbildning

Variabel	Antal	Andel (%)
Ej yrkesutbildad	7	10,3
Yrkesprogram angivet	61	89,7
Summa	68	100

10 procent av de registrerade ungdomarna har någon form av yrkesutbildning på gymnasienivå. För dessa finns större möjligheter att skaffa sig en stadigvarande förankring på arbetsmarknaden.

Arbetslivserfarenhet

Variabel	Antal	Andel (%)
Arbetsträning	5	7,3
Arbetsprövning	1	1,5
Praktik	7	10,3
Sommarjobb	14	20,6
Timanställning	4	5,9
Provanställning	2	2,9
Ungdomsjobb	6	8,8
Anställning med stöd	3	4,4
Anställning utan stöd	3	4,4
Ingen/Saknas uppgift	31	45,6

Det finns sammanlagt 76 noteringar på de 68 registrerade ungdomarna eftersom en del av dem har flera olika typer av arbetslivserfarenheter. Andelarna i procent har beräknats på det totala antalet deltagare, det vill säga 68.

Anmärkningsvärt är att det saknas uppgifter om arbetslivserfarenhet för drygt 45 procent av ungdomarna. Sammantaget är den kända arbetslivsanknytningen mycket svag med tanke på att de flesta ungdomarna är mellan 20 och 24 år. Huvuddelen av erfarenheterna har ungdomarna fått genom sommarjobb, praktik eller ungdomsarbete. Ungdomsarbete är en arbetsmarknadsinsats i form av anställning under en kortare period.

De inskrivna ungdomarna är en grupp som har haft svårt att komma in på arbetsmarknaden av olika och ofta sammansatta orsaker; i huvudsak sociala, arbetsmarknadsrelaterade och hälsomässiga faktorer. Framträdande är avsaknad av egen drivkraft, avsaknad av stöd i det närmaste nätverket samt avsaknad av konkurrenskraftig grundutbildning. Det är heller inte alla som står till arbetsmarknadens förfogande.

Ekonomisk situation vid start

Variabel	Antal	Andel (%)
Ekonomiskt bistånd	23	33,8
Blandad	6	8,8
Aktivitetsstöd	10	14,7
CSN	3	4,4
Annan	11	16,3
Ingen	3	4,4
Okänt	12	17,6
Summa	68	100

Drygt 40 procent av ungdomarna har haft försörjningsstöd helt och hållet eller delvis vid inskrivning i projektet. I kategorin ”Blandad” är en del försörjningsstöd kombinerat med aktivitetsstöd eller någon annan form av försörjning.

Under året har allt fler haft aktivitetsstöd vid starten vilket följt av att fler och fler har anvisats av Arbetsmarknadsenheten.

En tydlig försörjningskälla är också föräldrar. De finns både i gruppen ”Annan försörjning” samt ”Ingen försörjning” beroende på vad ungdomen uppgett. Intervjuad personal anger att 7 ungdomar i de nämnda kategorierna efter start har aktualiserats för ansökan om försörjningsstöd.

En handfull ungdomar har haft lön eller studiemedel vid starten i verksamheten.

Ekonomisk situation vid avslut

Variabel	Antal	Andel (%)
Ekonomiskt bistånd	16	23,5
Blandat	7	10,4
Aktivitetsstöd	2	2,9
Aktivitetsersättning	2	2,9
CSN	4	5,9
Lön	13	19,1
Annan	2	2,9
Saknas uppgift	22	32,4
Summa	68	100

Det saknas uppgift för en tredjedel av de utskrivna ungdomarna varför ovan uppgifter inte säger så mycket om vad som händer försörjningsmässigt efter Göinge Ung. En fjärdedel av

ungdomarna uppges dock ha varit självförsörjande antingen på löneinkomst eller genom studiemedel vid avslut ur projektet.

Insatsen i Göinge ung är en tillfällig insats i en kedja av insatser som genomförs av olika verksamheter. Karaktären på insatsen i Göinge ung är förberedande varför mycket av resultaten infaller senare i individens process.

Genomförda individuella samtal

Variabel	Antal	Andel (%)
Inga	7	10,3
5 eller färre	49	72,0
6 – 10	7	10,3
11 eller fler	5	7,4
Summa	68	100

Närmare studie av redovisningen av individuella samtal visar att frekvensen av de individuella samtalen är cirka en gång per månad. De ungdomar som avslutas direkt efter genomförd gruppaktivitet har i regel fått del av två individuella samtal vardera.

10 procent av ungdomarna har inte deltagit i några individuella samtal och en lika stor andel har endast haft ett individuellt samtal. Det hänger samman med att dessa ungdomar har varit inskrivna mycket korta tidsperioder.

Deltagit i gruppverksamhet

Variabel	Antal	Andel (%)
Ja	43	63,2
Nej	25	36,8
Summa	68	100

Frekvensen i deltagandet bland de som uppgetts delta i gruppträffarna är mycket skiftande enligt uppgift från projektpersonalen. Det betyder att det är få som har deltagit på alla teman och många har endast deltagit i delar av gruppinformationerna.

En indikation på lågt deltagande är också antalet insamlade start- och avslutningsenkäter, 15 respektive 3.

Deltagit i OCN – validering under 2022

Variabel	Antal	Andel (%)
Ja	1	1,5
Nej	67	98,5
Summa	68	100

Målet om OCN – validering har förändrades vid upprättande av projektplan så att det istället handlar om genomgång av innehållet i Basprogrammet i gruppverksamheten. Denna genomgång har dock inte skett i enlighet med framtaget Basprogram utan på annat sätt.

Deltagit i Göinge - matchningen

Variabel	Antal	Andel (%)
Ja, enstaka gång	25	36,8
Nej	43	63,2
Summa	68	100

37 procent av ungdomarna har deltagit i Göingematchningen vid enstaka tillfälle. Det borde ha varit en större andel med tanke på att så många av deltagarna är aktuella på AME och hos Arbetsförmedlingen. Å andra sidan så har ett trettiotal av ungdomarna deltagit eller deltar i verksamhet hos Arbetsförmedlingen som innebär stöd i jobbsökandet.

Deltagarnas kontakter med samverkansparterna

Variabel	Antal	Andel (%)
Ekonomiskt bistånd	36	52,9
Skuldrådgivning	2	2,9
Övrig socialtjänst	15	22,0
Primärvård	13	19,1
Psykiatri	3	4,4
Göinge utbildningscenter	13	19,1
Arbetsmarknadsenheten	38	55,9
Inskriften på AF	53	77,9
Insats AF	35	51,4
Ingen insats	7	10,2
Summa	215	

Summeringen avser antal insatser. De flesta ungdomarna har haft flera insatser vardera. Tabellen visar att en hel del insatser görs genom samverkansparterna:

- 53 procent av ungdomarna har fått ekonomiskt bistånd.
- 22 procent har haft behov av andra insatser från socialtjänsten.
- 23,5 procent av ungdomarna har haft kontakt med primärvård eller psykiatri.
- Göinge utbildningscenter har haft kontakt med 19 procent av ungdomarna och försett deltagare med Sfi undervisning, vägledning och yrkesutbildning.
- Arbetsmarknadsenheten har varit engagerade i 56 procent av ungdomarna.
- 78 procent av ungdomarna har varit inskrivna på Arbetsförmedlingen och 51 procent fått del av olika insatser genom förmedlingen.

Det framgår således en betydande närvaro i stödet till ungdomarna från alla samverkansparter även om 10 procent inte tagit del av några insatser från samverkansparterna. Deltagargruppen är inte homogen. En del behöver och får del av arbetsmarknadsinriktade insatser medan andra främst behöver andra typer av insatser som vägledning, förrehabiliterande insatser och vård.

Huvudinriktningen i insatserna från verksamhetens sida handlar om att ungdomarna ska kunna ta en anställning så snabbt som möjligt för att kortsiktigt bli självförsörjande men om man ser till ungdomarnas behov av insatser för att långsiktigt kunna försörja sig och få en stabil anknytning till arbetsmarknaden så är det förberedande insatser för utbildning och anpassade utbildningsinsatser som behövs.

Anledning till utskrivning

Variabel	Antal	Andel (%)
Uppdraget slutfört	39	57,3
Deltagaren avbrutit	11	16,2
Annan	13	19,1
Saknas uppgift	5	7,4
Summa	68	100

För 57 procent av ungdomarna har uppdraget kunnat slutföras i enlighet med uppfattat uppdrag. 16 procent av de ungdomar som har skrivits in har inte kommit till verksamheten eller har uteblivit efter kortare eller längre perioder. De 19 procent som har avslutats i förtid utgörs av personer som övergått till annan insats efter en period i Göinge ung, flyttat eller blivit föremål för rättsvårdande insatser. Det saknas också uppgifter för ett antal ungdomar.

Siffrorna indikerar att det är 39 ungdomar som verksamheten har kunnat jobba med fullt ut. Bakom uteblivande kan det finnas både psykosociala problem och kriminalitet.

Inskrivna ungdomars status i relation till arbetsmarknaden vid utskrivning

Variabel	Antal	Andel (%)
Erhållet anställning	14	20,6
Påbörjat studier	8	11,8
Arbetsmarknadsinsats AF	14	20,6
Överförd AME	9	13,2
Rehabinsats	2	2,9
Ingen status angiven	21	30,9
Summa	68	100

Uppgifterna i tabellen ovan baseras på uppföljning 2022-12-31. Därefter har ytterligare 6 anställningar tillkommit genom AME.

Uppgifterna är knapphändiga beträffande ungdomarnas status vid avslut. Dels saknas helt uppgifter för 31 procent av dem och dels saknas preciserade uppgifter om anställningar och studier. I vissa fall anges bara ”Arbete” eller ”Studier”. Av de som inräknats i kategorin ”Påbörjat studier” finns 4 som går på Sfi och 4 som bedriver studier med studiemedel.

Utifrån givna uppgifter anges 32 procent ha avslutats till anställning eller studier.

Av personalen uppfattad stegförflyttning

Variabel	Antal	Andel (%)
Ingen angiven förflyttning	18	26,5
Ökad förståelse för krav och resurser	23	33,8
Har plan för studier/arbete	5	7,3
Har börjat studera	8	11,8
Har anställning	14	20,6
Summa	68	100

Ovan tydliggör hur personalen uppfattar ungdomarnas förflyttning i relation till arbetsmarknaden. Drygt en fjärdedel uppfattas inte ha gjort någon förflyttning. Däremot har det i den gruppen tydliggjorts att dessa ungdomar har behov av andra stödinsatser och att några helt enkelt inte står till arbetsmarknadens förfogande.

Drygt 41 procent har ökat sin förståelse för sina egna resurser i förhållande till arbetsmarknadens krav, vilka möjligheter till stöd som finns och hur man kan få tillgång till detta stöd. En del av dessa har också en konkret plan för att komma i utbildning eller arbete. Som framkommit i

utvärderingen hade 34 procent av de inskrivna ungdomarna insats genom Arbetsmarknadsenheten eller Arbetsförmedlingen då de avslutade sitt deltagande i processen.

32 procent av ungdomarna hade påbörjat utbildningar eller erhållit anställningar. Dessa förutsätts också ha fått ökad förståelse för sina möjligheter samt att utbildningen/anställningen ingår i en medveten planering.

Det har som framgått således skett betydande stegförflyttningar mot arbete/utbildning för många av de inskrivna ungdomarna.

Utvärderarens beskrivningar och reflektioner

Undertecknad har sett det som viktigt att tydliggöra i vilken utsträckning inskrivna ungdomar fått del av insatser genom processen Göinge ung. som framgått uppger processpersonalen att man i 39 fall har kunnat fullfölja uppdraget fullt ut.

Deltagande i verksamheten Göinge ung har byggts på frivillighet och därför har vissa ungdomar som anvisats av Ekonomiskt bistånd eller Arbetsmarknadsenheten inte kommit till verksamheten, uteblivit efter en kort tid eller endast deltagit sporadiskt i aktiviteterna.

Planerade aktiviteter har genomförts i enlighet med planering med vissa undantag. Tiden för varje gruppträff har minskat efterhand. Något valideringsarbete enligt OCN kan inte sägas ha genomförts men liknande informationsinsatser som i det Basprogram som används i valideringsarbetet i annan del av Arbetsmarknadsenhetens verksamhet har genomförts.

Deltagarnas värdering av insatserna har framgått i tidigare avsnitt. I övrigt finns en hög grad av måluppfyllelse i relation till de reviderade målen för processen.

Vilka samverkansvinster bidrar Göinge ung till?

En viktig del i processen är dels den praktiska samverkan kring ungdomarna men i ansökan uttrycks också tydligt en ambition att utveckla samverkansrelationerna.

Vad säger processpersonalen?

Flera personer har arbetat i processen med inskrivna ungdomar. Den resurs som tilldelats har utgjorts av en heltidstjänst. En person, en socialrådgivare, har arbetat 60 procent av en heltid och två andra personer har på 40 procent av en heltid arbetat i processen som socialrådgivare respektive socialpedagog under 2021 respektive 2022.

Konkret har processpersonalen varit navet i en samverkan kring enskilda ungdomar. Från början skulle alla ungdomar som önskade delta anvisas via Ekonomiskt bistånd men som framgått så har detta förändrats under år 2022. Ekonomiskt bistånd har haft två kontaktpersoner som regelbundet har träffat processpersonalen.

Arbetsmarknadsenheten tillsatte en projektledare vid årsskiftet 2021/2022 som i sin tjänst på Arbetsmarknadsenheten har avsatt viss tid för processen. Under 2022 så har processpersonalen, projektledaren och kontaktpersonerna på Ekonomiskt bistånd träffats månatligen för dialog kring samordning. Vid vissa tillfällen har vårdcentralerna varit med. Träffar med Arbetsförmedlingen kring ungdomar sker en gång i månade på Arbetsmarknadsenheten.

Huvuddelen av alla samverkanskontakter runt ungdomar i processen har initierats av processpersonalen. Det har handlat om att som rådgivare och stöd i vissa situationer kontakta handläggare hos samverkansparterna för att:

- Initiera och säkra handläggningen av försörjningsstödsärenden och andra biståndsinsatser hos Socialtjänsten.
- Initiera och säkra handläggningen för arbetssökande och övriga insatser kopplat till Arbetsförmedlingen.
- Initiera och säkra handläggningen av ungdomars vårdbehov hos vårdcentralerna samt psykiatri.

Detta har fungerat mycket bra tack vare processpersonalens ingående kunskaper om de andra verksamheternas roller och resurser.

Ungdomarna har förberetts för kontakterna genom samtal både enskilt och i grupp.

Samverkan i processen har som framgått utgjorts av samverkan mellan processpersonal och handläggare hos de samverkande verksamheterna. Metoden i arbetet är endast övergripande beskriven i form av aktiviteter och att man i samtalsmetodiken har använt sig av arbets sättet

Motiverande samtal. Samverkanskontakterna kring ungdomarna är i huvudsak bundet till tjänsten som socialrådgivare. Se vidare bilaga 8.

Vad säger enhetscheferna i styrgruppen?

Processägare för processen Göinge ung har under 2021 varit en av rektorerna på Göinge utbildningscenter och under 2022 enhetschef för Arbetsmarknadsenheten.

I slutintervju med verksamhetscheferna har utvärderaren ställt följande fråga som berör detta område:

- Har processen Göinge ung påverkat hur samarbetet mellan er verksamhet och de övriga i processen deltagande verksamheterna bedrivs idag jämfört med perioden före processen? Om ja, på vilket/vilka sätt?

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen har inte medverkat i processen på handläggarnivå utan endast i styrgruppsarbetet och därför uttrycker intervjupersonen att; ”*Då Arbetsförmedlingen inte deltagit i den operativa processen så har inte samarbetet med andra parter påverkats*”. Även om det har varit uttalat att Arbetsförmedlingen endast skulle delta i styrgruppsarbetet så har kontakter med enskilda handläggare kring deltagare i projektet förekommit.

Som framgått tidigare så omfattas många av deltagarna av den så kallade ungdomsgarantin och har insatser som involverar upphandlade resurser som ska bistå ungdomen i arbetssökandet. Med dessa aktörer har inget samarbete förekommit från Göinge ungs sida. Det är en positiv effekt att Arbetsförmedlingen upplever att deltagarna från Göinge ung har varit väl förberedda inför inskrivning på Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsenheten

Under 2022 har Göinge ung haft sin hemvist hos Arbetsmarknadsenheten. Detta har positivt påverkat bland annat verksamhetens inflöde av ungdomar och styrningen av verksamheten.

Intervjuad verksamhetschef uttrycker att; ”*Ja, samverkan har fínslipats och all samverkan är av vikt för att nå bästa resultat. Särskilt utvecklande har samarbetet med vuxenutbildningen varit. Även regionsamverkan har blivit bra*”.

Ekonomiskt bistånd

Frågeställningen är inte besvarad mer än med en hänvisning till övriga svar i intervjun. Tolkar svaret som att Ekonomiskt bistånd har fått avlastning genom Göinge ung samt fått djupare förståelse och ökade kunskaper om de ungdomar som har deltagit i Göinge ung.

Göinge Utbildningscenter

Rektor från Göinge utbildningscenter uttrycker att; *”Ja, processen har öppnat upp nya kanaler för samarbetet mellan parterna. Den har bidragit till ökat samarbete mellan parterna. Diskussionerna under styrgruppsträffarna har bidragit till kompetensutveckling hos personalen som har arbetat aktivt med insatserna”*.

Vidare menar intervjupersonen att; *”Processen har inte påverkat alla på Göinge Utbildningscenter. Detta för att all personal på Göinge Utbildningscenter inte har arbetat aktivt med Göinge ung under processen. Däremot har processen påverkat synsätt och arbetssätt hos den personal som har haft uppdrag inom Göinge ung. Det har även påverkat synsätt hos ledningen på ett positivt sätt”*.

De personer som har berörts av projektet är en av rektorerna på Göinge utbildningscenter, en studie- och yrkesvägledare (SYV) samt ansvarig för det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Innehavare av de två senast nämnda tjänsterna har växlat. Under det första året i processen satt personalen i Göinge ung tillsammans med SYV och KAA vilket ledde till ett intensifierat samarbete under den perioden.

Vårdcentralerna

Verksamhetscheferna för de två medverkande vårdcentralerna uttrycker följande ståndpunkter:

- *”Mer nära kontakt med kommunen”*.
- *”Lättare att få kontakt när behov finns då vi knutit kontaktvägar. Vi vet även vem vi kan fråga i viss typ av ärenden utan att uppge personnummer så att sekretessen bryts”*.

I dessa intervjuer lyfts flera konkreta vinster med processen för vårdcentralerna; förbättrade kontaktvägar, ökad förståelse för deltagargruppen och ökad medvetenhet om deras problematik.

Beskrivningar och reflektioner av utvärderaren

Samverkan i processen är personbunden. Det finns ingen struktur för samverkan som kan tas över av annan person. I processansökan fanns mycket ambitiösa formuleringar om utveckling av samverkan men styrgruppen har inte fört några diskussioner kring hur man skulle kunna utveckla de fungerande delarna i samverkan kring målgruppen.

Som redovisades inledningsvis i denna rapport har styrgruppen sällan varit fulltalig vid sina möten. Ansvaret för processen har överlämnats till processledare och övrig processpersonal. Styrgruppen har sett sig själva som informationsmottagare inte som aktivt agerande för att utveckla samverkan.

Används resurser på ett effektivare sätt?

Vad säger enhetscheferna i styrgruppen?

På detta område har styrgruppsledamöterna fått svara på följande fråga:

- Har processen Göinge ung lett till en bättre användning av er verksamhets resurser? Om ja, på vilket/vilka sätt?

Arbetsförmedlingen

Medverkande chef från Arbetsförmedlingen menar att; *”Projektet har rustat deltagare inför inskrivning på Arbetsförmedlingen och det har påverkat processen efter inskrivningen positivt, både för den arbetsökande och för myndigheten”.*

Arbetsmarknadsenheten

Chef för Arbetsmarknadsenheten svarar; *”AME har fått ett tydligare fokus på målgruppen och dess behov”.*

Ekonomiskt bistånd

Representant för Ekonomiskt bistånd uppger; *”Ja, då vi fått kännedom om kunden som vi annars inte hade fått och kunnat samarbeta fram till en bra väg”.*

Göinge utbildningscenter

Rektor svarar följande; *”Ja, det interna samarbetet mellan Göinge utbildningscenter och AME har ökat. Studie- och yrkesvägledare på GUS1 har varit en viktig insats i Göinge ungs arbete med målgruppen. APL-samordnare på Göinge utbildningscenter har hjälpt till och anordnat APL-platser i en del individärenden. Yrkesutbildningarna på Göinge utbildningscenter har varit ett mål för en del ungdomar som tillhör målgruppen”.*

Vårdcentralerna

Följande svar har getts:

”Vi har inte ändrat arbetssätt, utan gör som vi alltid gör, en prioritering av de symptom som patienten söker för”
”Vid något tillfälle har jag kunnat skaffa mig en lite bredare bild av ungdomen genom att t.ex. läsa gamla journaler vilket gjort att vi inte bokat in en tid utan istället hänvisat till andra insatser för rätt hjälp”.

Beskrivningar och reflektioner av utvärderaren

Vissa av intervjupersonerna har gett uttryck för att processen har förberett deltagare för att kunna fungera i samverkansparternas stödsystem och att det har gjort processen lättare både för dem själva och för ungdomarna.

Intervjuad processpersonal uttrycker att myndigheternas sätt att agera i serviceprocesserna har utvecklats till det sämre för vissa målgrupper. Om inte rätt handlingar lämnas till myndigheten i rätt tid eller att man av någon anledning uteblir utan att meddela så blir man utskriven och får börja om. Det är inte heller lätt för ungdomar med mindre egen förmåga att tolka de administrativa, ofta digitala, rutinerna som verksamheterna tillämpar.

Av utvärderingen framgår att de ungdomar som har valt att delta i processen på ett aktivt sätt har fått mycket värdefull kunskap och stöd i processen mot utbildning/arbete. Verksamheten i Göinge ung har inneburit en tydlig kvalitetshöjning av stödet i relation till reguljär verksamhet.

Stödet till ungdomarna från Göinge ung har underlättat för de reguljära verksamheterna men det förefaller osäkert om det har inneburit en effektivisering. Det är snarare på det sättet att personer i den här målgruppen kan inte få sina behov tillgodosedda om de inte får ett individualiserat stöd som utgår från hela deras livssituation. Ett lyckat sådant stöd innebär förutom bättre levnadsförhållanden för den det berör också en samhällsekonomisk vinst.

Leder insatserna till en strukturell förändring i arbetssätt och synsätt i organisationerna?

Vad säger enhetscheferna i styrgruppen?

För att få en bild av hur ledningspersonalen i de samverkande organisationerna ser på detta så har undertecknad ställt följande frågor till verksamhetscheferna i styrgruppen:

- Beskriv vilken betydelse processen Göinge ung har haft för er verksamhet.
- Har processen Göinge ung bidragit till att skapa bättre förutsättningar för unga i målgruppen att komma i utbildning/arbete? Om ja på vilket/vilka sätt?
- Har processen Göinge ung påverkat er verksamhets synsätt och arbetssätt kring målgruppen? Om ja, på vilket/vilka sätt?

Arbetsförmedlingen

Representant för Arbetsförmedlingen har framfört följande synpunkter:

"Processen har varit ett stöd till arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och som har deltagit i projektet samt rustat deltagare inför inskrivning på Arbetsförmedlingen".

"För de ungdomar som inte är redo för Arbetsförmedlingen har processen varit ett viktigt stöd för ungdomen för att kunna ta nästa steg och t.ex. skriva in sig på Arbetsförmedlingen".

Intervjupersonen svarar nej på frågan om processen har påverkat Arbetsförmedlingens synsätt och arbetssätt.

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsenhetens synpunkter framgår av följande svar:

"Göinge ung har bidragit till att synliggöra behoven och insatsernas betydelse för målgruppen. Öppnat vägar för betydelsefull samverkan även utanför kommunens egen organisation".

"Målgruppen har fått en väg in som bidrar till att de kommer vidare på sin väg mot arbete/studier".

"AME har tydligt sett ett stort behov av hjälp och stöttning för målgruppen, vilket är ganska resurskrävande personalmässigt".

Ekonomiskt bistånd

Chef för verksamheten framhåller att; *"Frigjort tid för att kunna arbeta med andra som haft behov. Vi har fått en djupare förståelse och kunskap om de unga som Göinge ung har mött som vi utifrån vår myndighetsroll kanske inte skulle fått veta. Närheten till KAA, Arbetsmarknadsenheten och GUC har varit mycket bra för*

dessa kunder”. Vidare säger intervjupersonen att Ekonomiskt bistånd har anvisat ungdomar som ofta har särskilda behov och att; ”De som står längre från arbetsmarknaden får mer individuellt stöd på på vägen tills de är redo för nästa steg”.

Göinge utbildningscenter

Intervjupersonen uppger att Göinge ung har haft stor betydelse för Göinge utbildningscenter och säger vidare att; ”Det har blivit en tydligare struktur för samarbete med andra enheter inom kommunen för att möta målgruppens behov. Det har varit ett erfarenhetsbyte. I samband med styrgruppsmöten och arbetsträffar har skett oerhört viktigt erfarenhetsutbyte och detta har bidragit till kompetensutveckling av personalen”.

En annan synpunkt som framförs är följande, ”Ja, de får grundkunskap om sambället och dess funktioner. Skapa en budget för en framtida bostad och hur man bör bete sig på en arbetsintervju/ arbetet”.

Om påverkan på verksamhetens arbetsätt och synsätt uppges att; ”Ja, processen har öppnat upp nya kanaler för samarbete mellan parterna. Den har bidragit till ökat samarbete mellan parterna.”

Vårdcentralerna

Om Göinge ungs betydelse uppger intervjupersonerna att:

”Den har underlättat mycket för flöden och kontakter in för våra patienter. Skapat nätverk för att hjälpa dessa patienter på rätt sätt och kunnat slussa vidare till rätt instans”.

”Det har funnits en ingång för unga vuxna som kanske inte behöver vård men stöd och hjälp att komma vidare efter gymnasietiden, de har då kunnat slussas till Göinge ung. Det har möjliggjort att de patienter som varit inskrivna hos Göinge ung i större mån har kommit på sina tider till vårdcentralen och genom sin kontakt avbokat vid behov”.

Om påverkan på samarbetet sägs att:

”Lättare att få kontakt när behov finns då vi knutit kontaktvägar. Vi vet även vem vi kan fråga i viss typ av ärenden utan att uppge personnummer så att sekretessen bryts”.

”Närmare kontakt med kommunen”.

Om påverkan på egna verksamheten uppges att:

- ”Den har påverkat mig personligen då jag har fått en annan förståelse för deras situation, men svårt att säga hur långt jag har nått ut med det till övriga på vårdcentralen”.
- ”Vi har lyft fram vissa patienter på våra ronder där vi sitter tvärprofessionellt och diskuterat hur vi på bästa sätt kan hjälpa en viss patient så medvetenheten är större på VC”.

Beskrivningar och reflektioner av utvärderaren

I processansökan fanns målsättningar kring att Göinge ungs verksamhet även skulle påverka de reguljära verksamheternas synsätt och arbetssätt samt att processen skulle utmynna i en plattform för stöd till ungdomar i kommunen. Processen skulle skapa bättre förutsättningar för målgruppen.

Svaren på frågeställningarna i utvärderingen är försiktigt formulerade. Samtliga uttrycker att processen har varit värdefull på olika sätt, främst för deltagarna, men ingen uttrycker att processen har haft någon större påverkan på deras egna verksamheter eller att den har påverkat synsätt och arbetssätt i de samverkande verksamheterna. Det är kanske inte heller rimligt med en så liten verksamhet som processen ändå har utgjort.

Kontakter har underlättats, deltagare har förberetts och enskilda aktörer har dragit lärdomar av processen men undertecknad menar att cheferna i styrgruppen inte så här långt varken har problematiserat samverkan eller tagit vara på det lärande som har genererats i processen. Det har inte förts en strukturerad dialog kring de frågeställningar som utvärderingen har haft att belysa trots att dessa utgår från de strukturella målsättningar som uttrycks i ansökan till Samordningsförbundet.

Hur fortlöper arbetet med implementering och förankring?

Vad säger enhetscheferna i styrgruppen?

Följande två frågeställningar har besvarats av cheferna i processens ledningsgrupp:

- Beskriv sammanfattningsvis vilken nytta processen Göinge ung har genererat för er verksamhet.
- Hur skulle en framtida plattform för arbete med samverkan kring den aktuella målgruppen kunna se ut?

Arbetsförmedlingen

Representant för Arbetsförmedlingen svarar följande:

”Den strategiska samverkan i styrgruppen har varit viktig för Arbetsförmedlingen, dels för att följa projektets insikter och effekt, dels vid operativ överlämning till Arbetsförmedlingen kunna dra nytta av arbetet som är gjort i projektet”.

”Östra Göinge kommun och Arbetsförmedlingen har en överenskommelse för samverkan som just nu uppdateras och inom ramen för denna överenskommelse fortsätter vi att samverka kring målgruppen. Det är också viktigt att vi drar nytta av insikter och slutsatser som är gjorda i projektet”.

Arbetsmarknadsenheten

Chef för Arbetsmarknadsenheten svarar:

”Fått kunskap om det stora behovet av rätt insatser, skapat relationer, lärt känna, ofullständig skolgång, behov av myndighetskontakt (och kunna klara detta) och kontakten med vården/psykiatri kring målgruppen”.

”Det skulle vara en lättillgänglig plats med kompetent personal som har öppet bestämda tider i veckan. På plattformen ska finnas erbjudande om olika insatser, t.ex. AF, Ekonomiskt bistånd, SYV, AME, vården och öppenvården. Viktigt att det är en välkommande miljö att komma till för målgruppen.”

Hur en framtida plattform skulle kunna se ut beskrivs dels i bilaga till projektplanen, se bilaga 9, och i den avslutande rapporten till Samordningsförbundet på följande sätt:

”Ambitionen är att utifrån Göinge Ungs projektarbete skapa en ungdomsplattform i Östra Göinge Kommun dit ungdomar kan vända sig för stöttning på sin väg fram mot sin framtida försörjning. Utifrån denna tanke har projektmedarbetare och Lokal projektledare gjort omvärldsbevakning och tittat på ett liknande koncept i Kristianstads kommun – ”Ungdomstorget”. Där arbetar de på ett liknande sätt med att stötta ungdomar.

Östra Göinge Kommun har även under projektets sista år startat ett parallellt ungdomsprojekt där man tagit del av Göinge Ungs arbetssätt. Detta ger kommunledningen ytterligare tid och erfarenheter av hur en framtida "Ungdomsplattform" kan komma att se ut.

Östra Göinge Kommun arbetar stort med utbildning då kommunens skolelever har haft en låg skolmotivation. En "Ungdomsplattform" skulle kunna bli en del av denna satsning mot högre utbildningsmål samt lägre arbetslöshet.

Ambitionen är nu att det ska kunna skapas en Ungdoms plattform i kommunen dit ungdomar kan vända sig för stöd."

Ekonomiskt bistånd

Chef för Ekonomiskt bistånd framför följande:

"Det är i dagsläget svårt att säga. Göinge ung har fungerat väl och målgruppen har fått bra stöd och flera har gått vidare egen försörjning/ studier. Förhoppningen är att arbetssättet har implementerats i ordinarie verksamhet så att man smidigt kan sammankalla berörda verksamheter och samordna våra insatser."

Göinge utbildningscenter

Rektor framför följande synpunkter:

"Utökat samarbete med AME och andra enheter inom kommunen, vikten av att ha en fungerande SYV organisation som kan hjälpa till och stödja de olika behoven som finns i verksamheten. Erfarenhetsutbyte mellan personal på GUC1, Göinge ung och AME. Kompetensutveckling hos personal som har arbetat under processen. Skaffat sig struktur för att arbeta på ett bättre sätt."

"Nuvarande insatser som ges under projektet Göinge ung skulle behövas permanent och inte tillfälligt".

Vårdcentralerna

Cheferna för vårdcentralerna framför följande:

"Ökad medvetenhet om dessa personer och knutit bra kontaktnät".

"Det har gjort att det har funnits en bra bakgrundsbild över vad patienten behöver för vård. I de fall rådgivare från Göinge ung har varit med, har de kunnat hjälpa till med en helhetsbild. Onödiga uteblivna besök har kunnat undvikas."

"Regelbundna samverkansmöten som vi redan har för våra äldre i kommunen men inte för de yngre".

"namngiven person ska kunna ringa namngiven person på vårdcentralen och diskutera patients behov, såklart med godkännande att bryta sekretessen".

Beskrivningar och reflektioner av utvärderaren

Sammanfattningsvis uttrycker styrgruppen att de är nöjda med de värden som har skapats i processen för deltagare och samverkande organisationer. Representant för processägaren en ambition att utveckla en ungdomsplattform i kommunen men något strukturerat arbete för planering av en sådan har inte skett såvitt undertecknad känner till.

Bilagor

- Bilaga 1 Förfrågningsunderlag och anbud från Framtidsutbildning AB
- Bilaga 2 Förslag till genomförande av utbildningen
- Bilaga 3 Överenskommelse gällande Göinge ung
- Bilaga 4 Projektplan Göinge ung
- Bilaga 5a Redovisning av utvärderingsuppdrag 2022-01-12
- Bilaga 5b Uppföljningsstruktur på individnivå
- Bilaga 5c Enkätformulär
- Bilaga 5d Underlag för måldiskussion
- Bilaga 6 Genomförandeplan projektutbildning
- Bilaga 7 Implementeringsplan
- Bilaga 8 Beskrivning metod och samverkan